

K. úr szabad

9.

■ Az est meglepetései ezzel nem értek végett Kosef J. számára. Miután visszajutott a börtön területére, azon nyomban az épület központi szárnyába igyekezett, mert alig állt már a lábán a fáradtságtól, és nagyon vágyakozott a szalmazsákja meg a vaságya után. Felment a lifttel az emeletre, elhaladt Fabius mellett, aki hangosan horkolt a folyosó végén levő őrhelyén, és – amennyire halkán csak tudott – odabotorkált az ötvenes cellához.

A cella zárva volt.

Kosef J. nem is bírta meglepődni, nem tudott már gondolkozni, sőt semmilyen emberi reakcióra nem volt képes. Dermedten és legyőzötten állt ott, a *saját* vasajtaja előtt, mint akit lebénított a döbbenet. Csak hosszú percek elteltével tért magához ebből az apatikus *süllyedésből*, majd lassú mozdulattal a vasajton levő ablakocskához nyúlt, és óvatosan, nesztelenül résre nyitotta, hisz látni akarta, *ki* van bent.

Egy ember volt bent.

Azaz, egy *másik* ember, és nem *ő*, Kosef J., de mindazonáltal az *ő*, vagyis a Kosef J. cellájában.

„Hm”, dünnögte ösztönösen Kosef J.

A férfi a hátán aludt, arcán pedig tökéletes nyugalom honolt. A cellán látszott, hogy kitakarították, fertőtlenítették, az ágyneműt pedig kicserélték.

Kosef J. felébresztette Fabiust.

– Hát még nem ment el? – kérdezte a fegyőr, inkább álmosan mintsem csodálkozva.

Kosef J.-nek nem sikerült megőriznie a nyugalomát. Hova ment volna? Még senki nem mondta meg neki, hogy *hova* kell mennie. *Ő* immár teljesen felkészült arra, hogy elmenjen a börtönből, sőt, *ő* tényleg el akar menni. De ezek a szabályzati formaságok annyira lassan zajlanak. Honnan tudja *ő*, hogy mit kell csináljon, hogy hova kell menjen és mit kell kérjen? Neki senki nem mond el *semmit*. Miért nem mond el neki senki semmit? Mégis milyen bajuk van vele? Mit gondolnak, meddig bírja *ő* ezt a bizonytalanságot? Tudják *ők*, hogy mi történhetett volna *vele* épp azon az estén? Törődik egyáltalán valaki az *ő* sorsával? Senki. Hogy lehetséges ez? Vajon mi történt volna vele, ha nem találkozik véletlenül a gyerekekkel? Szerencsére ott találta a gyereket meg a kövekkel kitöltött gödröt, amit ki lehet üríteni, hogy *járat* keletkezzen a börtönfal alatt. Tudja azt Fabius, hogy a konyha mögött van egy *járat*, ami a börtönfalon túlra vezet, és ami általában jó illatú, szikrát hányó kövekkel van kitöltve, de amelyeket bárki bármikor ki tud szedni és vissza tud rakni? Nos hát tudja? Mi a véleménye Fabiusnak, mint helyettes főfegyőrnek, erről az egész *helyzetről*? Egy falon átvezető *járat* – hát normális dolog az egy börtönben?

– Oh, nem! – sóhajtott fel Fabius.

Kész zűrzavar, igen, Kosef J. kénytelen ily módon jellemezni ezt az egészet.

– Na, azért nem kell túlozni – ellenkezett a fegyőr.

Mert hát tessék, egy ember tartózkodik az *ő* cellájában, abban a cellában, amely mindig is az *övé* volt. Ez a cella az idők során Kosef J.-nek szerves részévé vált, olyan lett, akár egy védőburok, amit állandóan magával hord, a lelkében, a húsában, a hátán. És

erre fel most csak úgy beköltözik oda egy idegen, egy ismeretlen, egy *akárki*. Milyen jö-
gon, kérdezi Kosef J. Hát nem az lenne a normális, hogy amíg ő hordja még a börtön fe-
gyencruháját, addig akadály nélkül használhassa a régi celláját, és előírás szerint kapja
meg a napi ételadagot meg *minden mást*? Mégis most mihez kezdjen? Mihez?

– Nem tudom – ásított egy akkora Fabius, hogy minden arccsontja megroppant. Ta-
nácstalanul bámulta Kosef J.-t, majd megismételte: Nem tudom.

Ám ennek ellenére megpróbáltak együttesen valami megoldást találni.

Kosef J. annyira fáradt volt, hogy bármelyik üres cellában hajlandó lett volna lefe-
küdni. Csakhogy nem állt rendelkezésükre egy üres cella sem. A fegyőri szálláson azért
éppenséggel nem alhatott, elvégre még mindig *azt* a bizonyos ruhát hordta. Fabius szí-
vesen eldiskurált volna vele reggelig, egy kockajáték fölött, de Kosef J. kijelentette, hogy
túlságosan fáradt, és különben is, másnap reggel nagyon fontos elintézni valója van a
raktárban.

– A közösbe! – örvendett meg Fabius az ötletnek – Ha akarja, betehetem egy közösbe.

De Kosef J. tudja jól, hogy mit jelent a „közös”. Az nem volt más, mint egy fülledt
hálóterem, amibe emeletes ágyakat zsúfoltak, s tele volt förtelmes szagú, horkoló férfi-
akkal, akik még rád is léphettek az éjszaka kellős közepén.

– Nem, köszönöm – utasította el Kosef J. az ajánlatot.

Összeomlottan ült arra a székre, amin általában Franz Hoss szokott üldögélni. Kije-
lentette a fegyőrnek, hogy *teljesen* legyőzöttnek érzi magát. Sőt beismerte őszintén,
hogy ő fél. Mert ő, Kosef J. immár egy végképp elesett ember. Nem talál az agyában
egyetlen egy épkezláb gondolatot sem. Nem talál az egész lényében egyetlenegy határo-
zott vágyat sem. Vagy legalább egy célt, netán értelmet, semmit.

– Bátorság, bátorság! – sóhajtott szinte elérékenyülve Fabius. – Hát pont most?

Igen. Mindent megevett a fene. Kosef J. a végső lemondás határáig jutott. Már a rak-
tári ruhák sem kellettek neki.

– Hogy lehet ilyet mondani – győzködte Fabius – Hisz az élete még csak most kezdődik.

– Már öreg vagyok – felelte Kosef J.

– Dehogy, inkább én vagyok öreg – kontrázott a fegyőr.

Kosef J. kijelentette, hogy ezzel nem ért egyet. Fabius erre kijelentette, hogy ő pedig
a Kosef J. által mondottakkal nem ért egyet. A fegyőr magát optimista jellemnek nevez-
te, aki hisz a jövőben, az igazságban és az emberi boldogságban.

– Baromság! – legyintett Kosef J.

Fabius erre nagy vehemenciával reagált. Hogy?! Egy semmiség, egy jelentéktelen kis
akadály miatt Kosef J. csak úgy feladja? Hogy teheti ezt Kosef J., akit mindenki a szilárd
és becsületes jelleméről ismert, és aki mindvégig a tökéletes fogoly mintapéldája volt?

– Tényleg? – csodálkozott Kosef J., akit hirtelen érdekelni kezdett, hogy milyen vé-
leménye van az öreg fegyőrnek róla.

Fabius bólintott. Hiszen Kosef J. számtalanszor bebizonyította az évek során, hogy
erős és türelmes egyéniség. Igen, igen, egy szívós, megbízható és erős ember. Semmi, de
abszolút semmi nem tudta megtántorítani vagy megtörni. Fabius kijelentette, hogy ezért
módfelett csodálta. És mindig is tisztelte. Őszintén szólva élete során nem látott sok
olyan foglyot, akiket az övéhez mérhető belső erő, sőt – ha szabad ezt a szót használnia
– *méltóság* jellemzett volna.

– Akkor is, amikor vert? – kérdezte Kosef J.

– Hogyhogy amikor vertem? – értetlenkedett Fabius.

– Hát hogy akkor is? Akkor is ezt gondolta rólam, amikor vert? – türelmetlenkedett
Kosef J.

– Vertem, de azért tiszteltem – magyarázkodott a fegyőr.

– Könyörtelenül vert, minden alkalommal – folytatta Kosef J. – De mit gondolt
közben?

Erre Fabius lassan, pepecselve nekifogott egy cigaretta előkészítéséhez, és közben megpróbált valami választ találni. Be kellett vallania, hogy nem gondolt úgy igazán semmi különösrre.

– Na, de mégis, mégis – erősködött Kosef J.

Arra gondoltam, hogy hova üssek – vallotta be Fabius, és rágyújtott a cigarettára. Majd, kissé röstellve, hogy nem kínálta meg Kosef J.-t, hozzátette: – Kér?

Kosef J. gyorsan rágyújtott a fegyőrtől kapott cigarettára.

– Kiváló szakértelemmel csinálta – morogta maga elő Kosef J.

– Hogyhogy? – csodálkozott el a fegyőr.

Kosef J. hát részletesen elmagyarázta neki, hogy mit is akart ezzel mondani. Fabius volt ugyanis a *legdurvább* a fegyőrök között. Persze a többi fegyőr is verte a rabokat, hisz mind verték őket, de Fabius sajátos *kifinomultsággal* csinálta. Franz Hoss például inkább hangosan káromkodott, és nem vert gyakran. De Fabius, ő hallgatott. És készült az ütésekre. Mindenki tudta a börtönben, hogy Fabiusnak kedves szokása a foglyok meglepetésszerű ütlegetése. Senki nem múlta felül ebben, ő ütött a lehető legerőteljesebben és a legváratlanabb pillanatokban. És egyik fegyőr sem volt képes olyan egyedi képzeletérővel kiválasztani a fogoly testén az ütés célpontjait.

– Ezt komolyan mondja? – kérdezte Fabius ébredező büszkeséggel, szinte biztatva Kosef J.-t, hogy folytassa a jellemzését.

– Mindenki félt öntől – jelentette ki Kosef J.

– Mindenki, ugye? – dűnnyögte a fegyőr, akár az öregemberek, ha izgalmas történetet hallgatnak.

– Hosszú, hosszú éveken keresztül – tette hozzá Kosef J.

– Így van ez – legyintett Fabius – Borzasztó gyorsan elrepül az idő.

– Leginkább a könyököket és a sípcsontot ütötte – mesélte Kosef J.

Nagyot szívott a cigarettájából, majd farkasszemet nézett az öreg fegyőrrel, és megkérdezte:

– Meg tudná mondani, hogy mi az ördögért ütött mindig a könyökhöz vagy a sípcsontoz?

– Nem tudom – feszengett a székén Fabius – Tényleg nem tudom.

– De tudnia kell – biztatta egy fokkal hangosabban Kosef J.

Fabius székével együtt hátradőlt, fejét a falnak támasztotta, és úgy tűnt, hogy valami távoli dologra gondol, talán egy halovány, régi elmékre.

– Mert a *csontokat* szerette ütni – segítette ki Kosef J.

– Meglehet – hagyta rá a fegyőr. – De a nagy fegyelmeztelenség is megkövetelte.

Kosef J. a fegyőr irányába fordította fejének a jobb felét, lefogta a fülét, és félresimította a hajfürtöket, hogy a behegedt seb láthatóvá váljék.

– Látja ezt? Ezt öntől kaptam.

– Tőlem? – szeppent meg Fabius.

Lábra pattant, és figyelmesen vizsgálni kezdte a forradást. Kosef J. érezte, amint az öreg fegyőr ujjai ide-oda matatnak a nyakán meg a füle fölött. A puha és meleg ujjak érintése meglehetősen kellemes volt. Szinte azt lehetett mondani, hogy az egyszerű kézrátétel nyugtató és gyógyító hatást fejtett ki.

– Itt? – kérdezte Fabius, és remegni kezdtek az ujjai.

– Ott.

– Igen – szólt a fegyőr, mint aki sikertelenül keresi a választ valamire.

– Tudja, mennyi vér folyt abból a sebből?

– Sok – harapta el a szót Fabius.

– Napokig vérzett – nyomatékosított Kosef J.

Fabius visszaült a helyére, ahol szomorkásan és enyhén szórakozottan dohányzott tovább.

– Egyszer belém is rúgott – folytatta Kosef J. nyugodt hangon, a szemrehányás szándéka nélkül.

– Én elhiszem, ha mondja – bizonygatta a fegyőr, mert attól tartott, a volt fogoly nekiáll ott levetkőzni, hogy a többi beforradt sebét is megmutassa.

Ismét a falnak támasztotta a fejét, és a mennyezetet bámulta. Arckifejezése egy ihlettől átszellemült emberére emlékeztetett, aki csak a megfelelő percre vár, hogy egy nagy igazsággal ajándékozza meg a világot.

Kosef J.-n is látszott, hogy teljesen az emlékeibe merült. Nem tudta volna megmagyarázni, hogy miért is kezdett egy efféle társalgásba. Ezek a dolgok hivatlanul és ok nélkül tódultak az emlékezetébe. Ugyanakkor nagyon remélte, hogy mindaz, amit így megidézett, nem fogja kellemetlenül érinteni vagy netán megterhelni Fabiust.

– Nem, dehogyan – nyugtatta meg a fegyőr.

– Elvégre ön – mondta Kosef J. – a szemeim előtt öregedett meg.

Fabius füstkarikákat kezdett fújni, minél magasabbra küldve őket.

– Öregkorára azonban már megunta az egészszet, és hagyta a fenébe azt a sok ütlegetést – folytatta Kosef J.

Fabius erre megkérdezte, hogy emlékszik-e, mikor verte meg utoljára. Kosef J. pontosan emlékezett: tíz nappal azelőtt. Fabius csodálkozott ezen. Tíz nappal azelőtt? Tényleg? Igen, válaszolt határozottan Kosef J. Igaz ugyan, hogy nem számított igazi verésnek, mert csak egy egyszerű ökölcsapás volt. A fegyőr az egyik vacsoraosztáskor adta, egyenesen az arcába. De Fabius enyhén ideges lett. Mert ő nem *ezt* kérdezte. Ő a legutolsó verésről érdeklődött. Ami az utolsó verést illeti, a szónak abban a *másik* értelmében, felelt Kosef J. rövidebb gondolkodás után, hát, be kell vallania, hogy az bizony két évvel azelőtt esett meg.

– Emlékszem rá – élénkült meg az öreg.

– Emlékszik? – jött izgalomba Kosef J. is.

– Vasárnap volt épp, ugye? – mesélte furcsa elérzékenyüléssel Fabius.

– Igen, vasárnap volt, valóban – bólogatott Kosef J.

– Miután visszatértünk estefelé a kertből – folytatta Fabius.

Amikor látta, hogy az öreg fegyőr milyen pontossággal eleveníti fel *közös* emlékeiket, Kosef J. egyszerűen nem bírta elfojtani a hirtelen kitörő lelkesedését.

– Igen! Igen! – kiáltotta.

– Irtózatosan megütöttem akkor – emlékezett a fegyőr.

– A tarkómat, a tarkómat ütötte meg, de keményen.

– És a fogait, nem?

– És a fogaimat, igen.

– Óh, istenem! – sóhajtott Fabius.

Hosszan néztek egymásra. A fegyőr ráncos arcára települt öregséget itt-ott nyugtalan vonások törték meg. Kosef J. legszívesebben megölelte volna Fabiust, amiért ilyen apró részletekre is emlékezett.

– Nagyon utált engem? – kérdezte félénken.

– Nem – mondta Fabius – Félttem öntől. Ez az igazság.

– Tessék? – lepődött meg Kosef J. – Félt tőlem? Márminthogy tőlem, személyesen?

Fabius szégyenkezés nélkül beismerte, hogy mindig is félt Kosef J.-től. Különbösen azt sem titkolta, ha már erről volt szó, hogy általában véve a foglyokat nagyon félelmetesnek találta. Ezért vált szokásává az, hogy üsse őket. Félelemből. Vagy azért, hogy elűzze a félelmét. Franz Hoss, a felettese, nos ő már sokkal közönyösebb s talán faragatlanabb is volt. Így aztán nem csoda, hogy ritkán verte a rabokat, hiszen ő nem *félt*. Fabius azonban állandó rettegésben élt a foglyok arcának, mozdulatainak, sokaságának látványától.

– Érti? – zihált Fabius, mert az esedező magyarázkodás kifárasztotta. – Éveken át rettegésben éltem, minden egyes nap. Ebben a rettegésben vénültem meg. Nem volt könnyű, az biztos.

Kosef J. ezt azonban nem tudta elhinni, és szóvá is tette:

– Nem hiszek önnek, Fabius úr. Becsületemre mondom, hogy ezt nem hiszem el.

A fegyőr felállt a székről, és kis léptekkel járkálni kezdett.

– Pedig féltem, igenis, féltem – motyogta.

Mert ugye miből is állt az ő élete? Hát *életnek* lehet azt egyáltalán nevezni, amit ő megélt? Ott a börtönben, szinte *ugyanúgy*, mint a foglyok? Együtt lakni, együtt enni, együtt aludni velük, és vég nélkül felügyelni meg őrködni felettük, a belekeseredésig... S erre még ráadásként jött az a nyomasztó félelem, ami minden pillanatot kibíráhatatlanná tett. Voltak éjszakák, amikor a kízó félelemtől egyáltalán nem tudott elaludni, nyöszörgött, remegett, forgolódott, és rémisztő látomások gyötörték. Örületbe kergette az az érzés, hogy a börtönben levő temérdek fogoly kígyó formájában mind feléje csúszik és tekereg. Igen, határozottan és tisztán érezte, hogy az *összes* rab, tehát Kosef J. is, mindannyian, folyékonyvá válnak, és kiszabadulnak a cellaajtók alatti keskeny réseken vagy a falak repedésein keresztül. S miután kijutottak, mind *feléje* folydogálnak és szivárognak, hogy magukhoz ragadják, hogy felfalják, hogy nyomtalanul *eltüntessék*. Hosszú évekig élt ennek a kízó félelemnek a markában. És semmilyen más módon nem tudott úrrá lenni magán, csak ha *verte* a foglyokat. De ezzel a *veréssel* sem ért el túl sokat, mert ezek a hirtelen és pillanatszerű kitörések egy még iszonyatosabb rémületet tápláltak a lelkében. Annak ellenére, hogy közben a teste némiképp megnyugodott, és elhagyta az az átkozott remegés, minél többet ütötte a rabokat, sajnos annál terheltebbé vált a lelkiismerete. Mert neki, Fabiusnak igenis van lelkiismerete. Bizony.

– Higgye el nekem, Kosef úr, higgye el – rimánkodott könnyes szemekkel és szinte habzó ajkakkal.

– Elhiszem, Fabius úr, persze, hogy elhiszem – nyugtatta Kosef J.

Mindig, amikor kiosztott egy jókora *verést*, határozottan megkönnyebbült. Rövidebb ideig, talán fél napig, vagy néha egész éjszakákon át, ismét embernek érezte magát, uralkodni tudott önmagán, sőt ilyenkor egy bizonyos jóság lelkülete járta át, igen... Lehetetlen, hogy Kosef J. ne emlékezne erre a lényeges dologra: az esetek többségében, amikor a foglyokat nehéz munkára vitték ki, és Fabius őrizte őket, nos ezen alkalmakkor ő soha nem kényszerítette a foglyokat emberfeletti erőfeszítésre. El kell ismernie Kosef J.-nek, hogy *ebből* a szempontból Fabius volt mind közt a legengedékenyebb fegyőr. Soha nem csinált *ügyet* abból, ha nem dolgoztak eleget, és soha nem is sürgette vagy verte őket, ha nem *fejezték be* a kiszabott munkát. Épp ellenkezőleg, a többi fegyőrtől eltérően, ő gyakran megengedte, hogy kinyújsák a szüneteket, és kedvükre cigarettázzanak.

– Így volt, Kosef úr? Így volt? – kérdezte siránkozó hangon Fabius.

– Mí tagadás, így volt – hagyta jóvá Kosef J.

És ha jobban megvizsgáljuk azt a verést, amit időnként valóban *kiosztott* a foglyoknak, azt is el kell ismerni, hogy soha nem volt halálos! A verés természetét tekintve még annyira sem volt súlyos, hogy a fogoly egészségét tönkretegye, vagy hosszabb ideig alkalmatlanná tegye a munkára. Az ugyan tagadhatatlan, hogy nagyon fájdalmas verés volt, talán a börtönben alkalmazott legfájdalmasabb verés, de csupán és kizárólag a *verés pillanatában*. Kosef J.-nek bizonyára erre is kellett emlékeznie.

– Hogyne! – értett egyet vele Kosef J.

Senki nem állíthatja, hogy Fabius ütései miatt sokáig nyomta volna az ágyat. Más fegyőrök koponyákat és mellkasokat zúztak be, húscafátokat roncsoltak és téptek ki. Hát csinált Fabius valaha is ilyesmit?

– Nem, soha!

És nem is vert olyan gyakran! Más fegyőrök sokkal gyakrabban verték a foglyokat. Mert az az igazság, hogy ő a hétnek csak *bizonyos* napjain vert. Vagyis kimért rendszerességgel csinálta, igen, ez így igaz. Mindenik fogoly ismerte Fabius ütlegetési órarendjét. Pontosan tudták, hogy a hétnek melyik napjain, a napok melyik óráiban, és az óráknak melyik perceiben éri utol Fabiust az ütlegetés *kényszere*. Igen, a foglyok ezt mind tudták, és talán *ezért* éltek annyira rettegésben. Másként szólva azért rettegtek, mert várniuk kellett ezekre a pontosan meghatározott percekre, és mert mindannyian tudták, hogy közülük egyvalakinek – a menekvés reménye nélkül – el kell viselnie azon percek örületét. Ez a tudat talán elviselhetlenebb volt magánál a verésnél.

– Meglehet – bólogatott Kosef J.

Mi több, Fabius soha senkire nem szállt rá. Más fegyőrök általában – fene tudja miért – kiszemeltek maguknak egy-egy foglyot, akit aztán hónapokig vagy akár évekig rendszeresen vertek. De Fabius soha nem csinált ilyet. Ő mindig taláalomra választott. Mert ő személyesen senkire sem neheztelt. Amikor pedig rájött a roham, és egyszerűen muszáj volt neki azonnal megverni valakit, Fabius mindig is véletlenszerűen választott. Vajon ez a kiszámíthatatlanság jobban megviselte a foglyokat, mintha tudták volna, hogy pontosan kit fog következőleg *megütni*?

– Igen, mindenképp – vélte Kosef J.

– Sajnálom. Őszintén sajnálom – mondta erre Fabius.

– Ez van – és egy kis szünet után: – És most?

– Most már nem érdekel – legyintett a fegyőr.

Az utóbbi két évben *valami* történt vele. Ő sem tudta volna megmagyarázni, hogy micsoda. Annyi biztos, hogy lenyugodott. Talán az öregség miatt. A foglyokkal *szemben* érzett nyugtalanság átalakult, és immár önmaga ellen irányul. Fájt neki valami, fájt neki, hogy ilyen *gyorsan* megvénült. Kezdetben nem értette a dolgot. De idővel észrevett valamit, ami véglegesen feldúlta a lelkét. Észrevette, hogy a foglyok sokkal jobban bírják az idő múlását, mint ő. Ezek az emberek, akik már *eleve* öregebbek voltak nála, mind tökéletesen konzerválták önmagukat, arra várva, hogy *kijussanak*, és még éljenek. Mindeközben ő nem várt semmire, s ezért gyorsan meg is vénült.

– Hát nem borzasztó dolog ez? – sopánkodott ismét Fabius.

– De – értett egyet Kosef J.

– Most már nyugodt vagyok – folytatta a fegyőr – Tudom, hogy az egésznek kampec.

– Nem úgy van az – ébredt fel Kosef J.-ben a határtalan együttérzés. – Tenni kellene valamit.

– Nincs mit tenni. Immár nincs mit tenni.

– Micsoda igazságtalanság! – lázadozott Kosef J.

– Ugye? – nézett bambán Fabius, halványan reménykedve, hogy kap egy kis életerőt a másiktól.

– Örülni kell az egyszerű dolgoknak – lelkesedett Kosef J., és büszke volt erre a gondolatra. – Az égboltnak, a fűnek, a víznek.

Fabius, mint aki csalódott, ismét a mennyezetre szegezte tekintetét. Kosef J. temérdek tanácsot szeretett volna megosztani az öreggel, de a lendület valahogy elakadt az „égbolt”, a „fű” és a „víz” szavak után. „Mit mondjak neki, istenem, mit mondjak még neki?” Ott volt előtte ez a szerencsétlen ember, és ő nem tudott semmit mondani neki. „Mit tegyek érte, mit is tudnék *még* érte tenni?” – törte a fejét.

SEMMIT, jött valahonnan nagyon messziről a válasz. ABSZOLÚTE SEMMIT.

– Mondott valamit? – kérdezte a fegyőr, még mindig a mennyezetet bámulva.

– Semmit, abszolúte semmit – felelte Kosef J., majd lehajította fejét az asztalra, és elaludt.